

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมการอ่านบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ได้นำเสนอตามลำดับ จำนวน 2 วงรอบ ดังนี้

การดำเนินการวิจัยในวงรอบที่ 1

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเกิดจากการเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ ที่จะช่วยกันพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.1.3 เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ 1 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 32 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู และบรรณารักษ์ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน 32 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้พัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ดังนั้นวิธีการที่เหมาะสม จึงใช้วิธีวิจัย ปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัย ได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 3-6 ; อ้างอิงมาจาก Kemmts and McTaggart. 1994 : 169-170) เป็นกระบวนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ขั้นวางแผน (Planning)

ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) ในการทำการวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning)

การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการในขั้นวางแผน ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา (Base-Line Data)

1.2 เป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนา ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากร ศูนย์การศึกษาออกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายเพื่อการดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนด ดังนี้

1) การประชุมปฏิบัติการเป็น กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหาว่าบุคลากรมีความต้องการด้านการอ่านอย่างไร และกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาส่งเสริมการอ่านของบุคลากร พร้อมทั้งแนะนำวิธีการส่งเสริมการอ่านให้กับบุคลากร ผู้ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการประชุมจึงต้องรวมพลังระดมพลังสมองเพื่อแก้ไขปัญหาและหาทางพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ และดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอน ดังนั้นผลจากการประชุมจึงมาจากความคิดของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน ได้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย

2) การเสริมแรงด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยผู้วิจัยแจ้งกลุ่มเป้าหมายได้ทราบผลการกระทำ หรือความก้าวหน้าของตนเองหลังจากทำกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ข้อบกพร่องซึ่งจะช่วยให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และเกิดประสิทธิภาพในการทำกิจกรรม

1.2.3 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาจากการระดมความคิดเห็นผู้ร่วมวิจัยได้ข้อสรุป กิจกรรมในการพัฒนาดังนี้

1) กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนด

การดำเนินการ โดยการสำรวจความต้องการ การอ่านของบุคลากรรายสัปดาห์ว่ามีความต้องการ
อยากเรียนรู้ อยากได้ อยากเป็น อยากทำและอยากแก้ไขอะไรในแต่ละสัปดาห์และทางห้องสมุด
จัดหาหนังสือ และสื่อให้ตามความต้องการของบุคลากรหลังอ่านจบในแต่ละเรื่องให้มี การจดบัน
ทึกสิ่งที่ได้จากการอ่านและนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในแต่ละสัปดาห์ อย่างน้อยคนละ 3 เรื่องต่อสัปดาห์
ถ้าบันทึกได้สัปดาห์ละ 5 เรื่องขึ้นไป มีการมอบรางวัลให้ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

2) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดการดำเนินการ

โดย การจัดสถานที่ในศูนย์การเรียนนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัด
มหาสารคาม ให้มีมุมการอ่านที่มีบรรยากาศทำให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายและทำให้ต้องการอ่าน
หนังสือ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

3) กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดการดำเนินการ โดยการ

ดำเนินงานแก้ปัญหาการบริการหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ จากห้องสมุด ทำให้สามารถบริการหนังสือ สื่อ
สิ่งพิมพ์ให้แก่ บุคลากร ได้อย่างทั่วถึงและทำให้ครูบุคลากรอยากใช้บริการห้องสมุด ประเมินผลโดย
ใช้แบบประเมินการอ่าน

1.3 แผนการปฏิบัติการ (Action Plan) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการใน

การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การเรียนนอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษาออร์แกนิก อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดมหาสารคาม รอบที่ 1

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล	แหล่งเก็บข้อมูล
<p>วงรอบที่ 1</p> <p>1. กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ</p>	<p>เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1 สิงหาคม 2554</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย</p> <p>-บุคลากร</p>	<p>-การประชุม</p> <p>-การอ่าน</p> <p>-การบันทึกการประชุม</p> <p>-การสัมภาษณ์ความคิดเห็น</p>	<p>-แบบสังเกต</p> <p>-แบบสัมภาษณ์</p> <p>-แบบบันทึกการประชุม</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย</p> <p>-ครู</p> <p>-บรรณารักษ์</p>
<p>2. กิจกรรมการพัฒนาครั้งนี้</p>	<p>เพื่อเป็นการแจ้งให้บุคลากรทราบผลการกระทำ หรือความก้าวหน้าของตนเอง หลังจากทำกิจกรรม</p>	<p>ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2554 ถึงวันที่ 21 ตุลาคม 2554</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย</p> <p>-บุคลากร</p>	<p>-แบบประเมิน</p> <p>-การอ่าน</p> <p>-การสัมภาษณ์ความคิดเห็น</p>	<p>-แบบประเมิน</p> <p>-แบบสัมภาษณ์</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย</p> <p>-ครู</p> <p>-บรรณารักษ์</p>

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับข้อมูล	แหล่งเก็บข้อมูล
2.1 กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์	ส่งเสริมให้บุคลากรหลังอ่านจบในแต่ละเรื่องให้มีการจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่านและนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในแต่ละสัปดาห์	ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2554 ถึงวันที่ 21 ตุลาคม 2554	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากร	-การประเมิน การอ่าน -การสัมภาษณ์ ความคิดเห็น	-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -ครู -บรรณารักษ์
2.2 กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน	ส่งเสริมให้บุคลากรมีมุมอ่านหนังสือที่มีบรรยากาศทำให้เกิดความรู้สึกร่วมคล้อยและทำให้ต้องการอ่านหนังสือ	ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2554 ถึงวันที่ 21 ตุลาคม 2554	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากร	-การประเมิน การอ่าน -การสัมภาษณ์ ความคิดเห็น	-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -ครู -บรรณารักษ์

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับข้อมูล	แหล่งเก็บข้อมูล
2.3 กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก	สร้างเสริมให้บุคลากรได้มีหนังสืออ่านอย่างทั่วถึง โดยมีการจัดเตรียมหนังสือที่บุคลากรต้องการอ่านให้ถึงมือ	ระหว่างวันที่ 2 สิงหาคม 2554 ถึงวันที่ 21 ตุลาคม 2554	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากรฯ	-แบบประเมิน การอ่าน -การสัมภาษณ์ ความคิดเห็น	-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -ครู -บรรณารักษ์

2. การปฏิบัติ (Action) มีขั้นตอนการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตามแผนปฏิบัติการในตาราง โดยมีการประชุมปฏิบัติการ การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การนิเทศ เพื่อเป็นการรักษาพฤติกรรมกรอ่านให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เป็นนิสัยประจำตัวตลอดไป

3. การสังเกต (Observation) ในการสังเกตหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพโดยยึดหลักสามเส้า (Triangulation) ซึ่งประกอบด้วย

3.1 หลักสามเส้าด้านข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายคน

3.2 หลักสามเส้าด้านผู้วิจัย เป็นการสะท้อนประเด็นจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

3.3 หลักสามเส้าด้านวิธีการ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเครื่องมือ และวิธีการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย (Narrative)

4. การสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วพิจารณาสรุปผลการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการปรับแผนใหม่ ทั้งที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และจุดแข็งที่ต้องเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากกิจกรรมสำรวจยอดคนก้อ่านรายสัปดาห์ กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก กิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำแผนที่ปรับแล้วไปสู่การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมสำรวจยอดคนก้อ่านรายสัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือ 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบประเมินการอ่าน
2. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรอ่าน
3. บันทึกการประชุม

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบประเมินการอ่าน
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับพฤติกรรมกรอ่าน และการส่งเสริมการอ่าน
 - 1.2 ศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิด

1.3 ศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบการสร้างแบบประเมินตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 74-78)

1.4 สร้างแบบประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของบุคลากร เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

1.5 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทางด้านโครงสร้างและเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 นายวิทยา แสงคำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.5.2 ดร.จุไรรัตน์ กุรุโศตร วุฒิการศึกษา ป.ด. (สิ่งแวดล้อมศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.5.3 นางสาวชมพูนุท หิริโกกุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

1.6 นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

1.7 นำแบบประเมินที่แก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับแก้ไขอีกครั้ง และนำไป Try - Out พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

1.8 นำมาแก้ไขเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน และการส่งเสริมการอ่าน

2.2 ศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิด

2.3 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวิธีของ

บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 78-80)

2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 1 ฉบับ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทางด้านโครงสร้างและเนื้อหา

2.5.1 นายวิทยา แสงคำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2.5.2 ดร.จุไรรัตน์ คุรุโคตร วุฒิกการศึกษา ปร.ค. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.5.3 นางสาวชมพูนุท หิริโกกุล วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา)

ตำแหน่ง ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
กาฬสินธุ์

2.6 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และจัดทำเป็นฉบับ
จริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้งานการดำเนินงานเป็นแบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก
การประชุม ภาพถ่าย ตามรายการต่างๆ ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัดทุกด้าน ตามที่ได้นำเสนอไว้
ในตาราง 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เชิญคณะผู้ร่วมวิจัย ร่วมประชุมเพื่อชี้แจง สร้างความตระหนักให้เห็น
ความสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน และแต่งตั้งคณะทำงาน
2. ชี้แจงวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เข้าใจ ตลอดทั้งร่วมกันออกแบบกิจกรรม
จัดหาเครื่องมือที่เหมาะสม
3. นำเครื่องมือที่เป็นแบบประเมิน ชุดที่ 1 แบบประเมินเพื่อสำรวจปัญหาด้าน
พฤติกรรมการอ่านและประเมินพฤติกรรมการอ่านของบุคลากร เป็นแบบรายการตรวจสอบ
(Check lists) โดยให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเองในเรื่องการอ่านจากแบบประเมินการอ่าน
เพื่อเป็นการสำรวจปัญหาที่แท้จริงและนำปัญหาที่พบมาสรุปเป็นปัญหา
4. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์บุคลากร หลังจากปฏิบัติการจัด
กิจกรรมต่างๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจะเก็บตามจุดมุ่งหมายการวิจัย เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามกรอบวิจัย เพื่อให้สามารถ
ตรวจสอบได้ว่า ผลการพัฒนาบรรลุตามกรอบการวิจัยหรือไม่ กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่
การระดมพลังสร้างสรรค์ และการเสริมแรงด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการ
ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการอ่าน ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบ และ
การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้ใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ
กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กิจกรรม
ห้องสมุดเชิงรุก โดยนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการประเมินและการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย

ที่เข้าร่วมกิจกรรมมาจัดหมวดหมู่ แล้ววิเคราะห์ สรุปตามกรอบของการวิจัย และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยวิธีการบรรยาย (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุป

ทั้งนี้ ในการแปลผลผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากการประเมิน และการสัมภาษณ์ จากกลยุทธ์การพัฒนาทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งหลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน และหลักการสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) กล่าวคือ ใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ จากการประเมินและจากการสัมภาษณ์ และการสรุปผลร่วมกัน จากเหตุผลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าข้อมูลที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำมาวิจัย ทำความเข้าใจ และพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์จนสร้างข้อสรุปได้นั้นเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการ

การดำเนินการวิจัยในวงรอบที่ 2

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเกิดจากการเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ ที่จะช่วยกันพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย

1.1.2 ผู้อำนวยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.1.3 เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ 1 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 32 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู และบรรณารักษ์ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน 32 คน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้พัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ดังนั้นวิธีการที่เหมาะสม

จึงใช้วิธีวิจัย ปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัย ได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. 2537 : 3-6 ; อ้างอิงมาจาก Kemmts and McTaggart. 1994 : 169-170) เป็นกระบวนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ขั้นตอนวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) ในการทำการวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning)

การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามในรอบที่ 2 ได้ดำเนินการในขั้นวางแผน ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มผู้ร่วมวิจัยประชุมเพื่อนำผลการดำเนินการในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการอ่านและการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา (Base-Line Data) ในรอบที่ 2

1.2 เป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนา ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในรอบที่ 2 ได้กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 เป้าหมายการพัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.2.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีดังนี้ การประชุมปฏิบัติการเป็น กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์โดยเปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารและนำผลการดำเนินงานในรอบที่ 1 มาร่วมวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สภาพปัจจุบันปัญหาว่าบุคลากรมีความต้องการด้านการอ่านอย่างไร และกำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาส่งเสริมการอ่านของบุคลากร พร้อมทั้งร่วมกันเสนอแนะวิธีการส่งเสริมการอ่านที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการรักการอ่าน อ่านอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนให้กับบุคลากรผู้ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการประชุมจึงต้องรวมพลังระดมพลังสมองเพื่อแก้ไขปัญหาและหาทางพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ และดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอน ดังนั้นผลจากการประชุมจึงมาจากความคิดของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน ได้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย

1.2.3 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

1) กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการ โดยการสำรวจความต้องการ การอ่านของบุคลากรรายสัปดาห์ว่ามีความต้องการอยากเรียนรู้ อยากได้ อยากเป็น อยากทำและอยากแก้ไขอะไรในแต่ละสัปดาห์และทางห้องสมุดจัดหาหนังสือ และสื่อให้ตามความต้องการของบุคลากรหลังอ่านจบในแต่ละเรื่องให้มี การจดบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่านและนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในแต่ละสัปดาห์ อย่างน้อยคนละ 3 เรื่องต่อสัปดาห์ ถ้านักได้สัปดาห์ละ 5 เรื่องขึ้นไป มีการมอบรางวัลให้ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

2) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการ โดยการจัดสถานที่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ให้มีมุมการอ่านที่มีบรรยากาศทำให้เกิดความรู้สึกสะดวกสบายและทำให้ต้องการอ่านหนังสือ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

3) กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการ โดยการดำเนินงานแก้ปัญหาการบริการหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ จากห้องสมุด ทำให้สามารถบริการหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ให้แก่ บุคลากรได้อย่างทั่วถึงและทำให้ครุบุคลากรอยากใช้บริการห้องสมุด ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

4) กิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินการ โดยการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาเล่าให้เพื่อฟังร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันความรู้ที่ได้จากการอ่านในทุกวันจันทร์ของสัปดาห์ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินการอ่าน

1.3 แผนการปฏิบัติการ (Action Plan) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดแผนปฏิบัติการในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการอ่านบุคลากรศูนย์การเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอศรีนคร จังหวัดมหาสารคาม
รอบที่ 2

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรม	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับข้อมูล	แหล่งเก็บข้อมูล
<p><u>วงรอบที่ 2</u></p> <p>1. กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์</p>	<p>ส่งเสริมให้บุคลากรหลังอ่านจบในแต่ละเรื่องให้มีการจัดบันทึกสิ่งที่ได้จากการอ่านและนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในแต่ละสัปดาห์</p>	<p>ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากร</p>	<p>-การประเมินการอ่าน -การสัมภาษณ์ความคิดเห็น</p>	<p>-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -ครู -บรรณารักษ์</p>
<p>2. กิจกรรมการจัดบรรยายภาคที่เอ็ดต่อการอ่าน</p>	<p>ส่งเสริมให้บุคลากรมีมุมอ่านหนังสือที่มีบรรยากาศทำให้เกิดความรู้สึกล่งคลายและทำให้ต้องการอ่านหนังสือ</p>	<p>ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากร</p>	<p>-การประเมินการอ่าน -การสัมภาษณ์ความคิดเห็น</p>	<p>-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์</p>	<p>-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -ครู -บรรณารักษ์</p>

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการ ดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินกิจกรรม	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ เกี่ยวกับข้อมูล	แหล่งเก็บข้อมูล
3. กิจกรรมห้องสมุด เชิงรุก	สร้างเสริมให้บุคลากรได้ มีหนังสืออ่านอย่างทั่วถึง โดยมีการจัดเตรียม หนังสือที่บุคลากร ต้องการอ่านให้ถึงมือ	ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากรฯ	-การประเมิน การอ่าน -การสัมภาษณ์ ความคิดเห็น	-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - ครู - บรรณารักษ์
4. กิจกรรมเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้	สร้างเสริมให้บุคลากรได้ อ่านหนังสือหลังจากนั้น นำความรู้ที่ได้จากการ อ่านมาแลกเปลี่ยนความรู้ กัน	ระหว่างวันที่ 25 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2554	-กลุ่มผู้ร่วมวิจัย -บุคลากรฯ	-การประเมิน การอ่าน -การสัมภาษณ์ ความคิดเห็น	-แบบประเมิน -แบบสัมภาษณ์	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - ครู - บรรณารักษ์

2. การปฏิบัติ (Action) มีขั้นตอนการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ตามแผนปฏิบัติการในตาราง โดยมีการประชุมปฏิบัติการ การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การนิเทศ เพื่อเป็นการรักษาพฤติกรรมกรรมการอ่านให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เป็นนิสัยประจำตัว

3. การสังเกต (Observation) ในการสังเกตหรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคเชิงคุณภาพโดยยึดหลักสามเส้า (Triangulation) ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 หลักสามเส้าด้านข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายคน
- 3.2 หลักสามเส้าด้านผู้วิจัย เป็นการสะท้อนประเด็นจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
- 3.3 หลักสามเส้าด้านวิธีการ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเครื่องมือ และวิธีการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย (Narrative)

4. การสะท้อนผล (Reflection) ผู้ร่วมวิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วพิจารณาสรุปผลการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัย รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการปรับแผนใหม่ ทั้งที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและจุดแข็งที่ต้องเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือ 3 ชนิด ดังนี้

1. แบบประเมินการอ่าน
2. แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการอ่าน
3. บันทึกการประชุม

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบประเมินการอ่าน
 - 1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่าน และการส่งเสริมการอ่าน
 - 1.2 ศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิด
 - 1.3 ศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบการสร้างแบบประเมินตามแบบของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 74-78)
 - 1.4 สร้างแบบประเมิน 6 ฉบับ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

1.5 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทางด้านโครงสร้างและเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.5.1 นายวิทยา แสงคำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

1.5.2 ดร. จุไรรัตน์ คุรุโคตร วุฒิการศึกษา ปร.ค. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)
ตำแหน่ง อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1.5.3 นางสาวชมพูนุท หิริโกกุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา)
ตำแหน่ง ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

1.6 แบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

1.7 แบบประเมินที่แก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ไขอีกครั้งและนำไป Try - Out พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

1.8 มาแก้ไขเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการอ่าน และการส่งเสริมการอ่าน

2.2 ศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิด

2.3 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามวิธีของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 78-80)

2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ทั้ง 1 ฉบับ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างและเนื้อหา

2.5.1 นายวิทยา แสงคำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองโกวิชาประสิทธิ์พิทยาคม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2.5.2 ดร. จุไรรัตน์ คุรุโคตร วุฒิการศึกษา ปร.ค. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)
ตำแหน่งอาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.5.3 นางสาวชมพูนุท หิริโกกุล วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา)
ตำแหน่ง ครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์

2.6 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ และจัดทำเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้งานการดำเนินงานเป็นแบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม ภาพถ่าย ตามรายการต่างๆ ซึ่งครอบคลุมตัวชี้วัดทุกด้าน ตามที่ได้นำเสนอไว้ในตาราง 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. เชิญคณะผู้ร่วมวิจัย ร่วมประชุมเพื่อชี้แจง สร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน และแต่งตั้งคณะทำงาน
2. ชี้แจงวิธีการดำเนินงานต่างๆ ให้เข้าใจ ตลอดจนร่วมกันออกแบบกิจกรรมจัดหาเครื่องมือที่เหมาะสม
3. นำเครื่องมือที่เป็นแบบประเมินการอ่าน เพื่อประเมินและสำรวจปัญหาด้านพฤติกรรมการอ่านของบุคลากร เป็นแบบรายการตรวจสอบ (Check lists) โดยให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเองในเรื่องการอ่านจากแบบประเมินการอ่าน เพื่อเป็นการสำรวจปัญหาที่แท้จริงและนำปัญหาที่พบมาสรุปเป็นปัญหา
4. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์บุคลากร หลังจากปฏิบัติการจัดกิจกรรมต่างๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจะเก็บตามจุดมุ่งหมายการวิจัย เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามกรอบวิจัย เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่า ผลการพัฒนาบรรลุตามกรอบการวิจัยหรือไม่ กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ การระดมพลังสร้างสรรค์ และการเสริมแรงด้วยการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการอ่าน ในการส่งเสริมการอ่านของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ได้ใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คือ กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน กิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก และกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการประเมินและการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมาย ที่เข้าร่วมกิจกรรมมาจัดหมวดหมู่ แล้ววิเคราะห์ สรุปตามกรอบของการวิจัย และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยวิธีการบรรยาย (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุป

ทั้งนี้ ในการแปลผลผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ แปลความหมายของค่าเฉลี่ย ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง บุคลากรดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากการประเมิน และการสัมภาษณ์ จากกลยุทธ์การพัฒนา ทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมสำรวจยอดนักอ่านรายสัปดาห์ กิจกรรมการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านกิจกรรมห้องสมุดเชิงรุก กิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ยึดหลักสามเส้า (Triangulation Technique) ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งหลักสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 32 คน และหลักการสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) กล่าวคือ ใช้เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ จากการประเมินและจากการสัมภาษณ์ และการสรุปผลร่วมกัน จากเหตุผลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าข้อมูลที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำมาวิจัย ทำความเข้าใจ และพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์จนสร้างข้อสรุปได้นั้นเชื่อถือได้ในเชิงวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY